

Witte nog ....

d JEUGDBEWEGING IN LEENDE MET O.A. JONG NEDERLAND VANAF 1964

februari 18 2024 aflevering 66

Het team Witte nog...? bestaat uit Erik van Asten, Cintha Bax, Johan Bax, Toos van Lieshout, Frans van Mierlo, Janus de Vocht en Erik Willems.

We kregen informatie uit diverse hoeken. Foto's uit het archief van Wim Pompen, uit Lind in Beeld, van oud-leiders en leden van KMG, de verkenners en Jong Nederland.

Oudleiders Leo van Velthoven, Henk Simkens en Harry Maas lieten zich interviewen.

De Jeugdbewegingsgebouwtjes achter het patronaat. Links KMG, rechts Jong Nederland.

Jonge Wacht in 1936 met o.a. Wim van Asten Hzn.

18. „DE JONGE WACHT“ IN 1936.
Deze foto van „De Jonge Wacht“ uit 1936 is genomen bij het patronaatsgebouw. Zoals we op een aantal foto's in dit boekje kunnen zien, was het lidbestand van de diverse verenigingen groot, waartoe blijkt dat er een bloeiend verenigingsleven was. „De Jonge Wacht“, een jeugdvereniging voor katholieke jongens, maakte daarop geen uitzondering. Te beginnen met de onderste rij zien we van links naar rechts: J. van Muijl Wzn., Teri van Laarhoven, H. Weijers, Jac. Groenen, P. van Zon, Jan van Laarhoven Gzn., Theo Wecker, Frans van Lieshout, W. van Asten Hzn., Theo van Mierlo en W. van der Palm. Tweede rij: Jos Duijsen, Tinus van Mierlo, H. Verhoeven, H. van Dijk Jzn., J. Verhoeven, F. van Meijl Wzn., kapitein Sanders, Jac. Maas, W. van Zon, Jac. Raaijmakers, Th. van Dijk Hzn., Goldfobus van Merle Gzn., G. Jutten en A. Kroothuis. Derde rij: P. Liebrege Jaczn., Nico Maas, Michiel van Dijk, Leo van Kuik, onbekend, Wim Maas, P. Liebrege Wzn., F. van der Linden, Lambert Boudien, W. van Doornik, W. Versteeg, A. van Dijk Fzn. en W. Groenen. Achteraan staan: H. van Kuik, F. van Meervoort, H. van Asten Pzn., A. van der Linden, Jac. Schone, Jac. Ratten, P. Bos, Leo Swinkels, J. Joppen, Jos Jutten, F. Bax Mzn., Jos van Laarhoven Jozzn., Jan Hipsboos, Jan Ratten en Jo van Dijk.

Witte nog ....

Oprichting Jonge Wacht uit Lind in beeld:

Oud-kapelaan Antoon Wassenberg schrijft in zijn 'Herinneringen' dat hij in zijn Leendse tijd, 1934-1938, jeugdbeweging de Jonge Wacht mee opgericht heeft. Hoofdleider was Karel de Win. Hij werd bijgestaan door leiders als Piet van Engelen, Jan Beliën, Laurens van Mensvoort en Dorus Raassens. De bezigheden bestonden uit lezen, voetballen en pingpongen. 'Zomers trok men ook wel de natuur in.

Nabij de zandverstuiving in het Leenderbos had men een blokhut ter beschikking, meer een uitkijkpost. Na de oorlog is de Jonge Wacht van het toneel verdwenen.

Na de oorlog ontstonden er nieuwe 'jeugdbewegingen'. De pioniers en later de verkenneren kwamen voor de jongens, het Geneveva-gilde en vervolgens de gidsen voor de meisjes. De kapelaan bleef geestelijk adviseur, zoals ook voor andere verenigingen. Kapelaan Martien van den Broek heeft zich heel sterk ingezet voor de jeugdbeweging. Achter het patronaat metselde hij zelfs mee aan een nieuwe blokhut.

Leiders uit die tijd; naast Therus van Laarhoven was er natuurlijk ook Marinus de Win. Hij was in alle geval in 1956 leider. Heden ten dage vallen meisjes en jongens onder de vlag van één jeugdbeweging: Jong Nederland.

Kringsportdag van de Jonge Boerenstand. In Leende in 1947
Voor de aanvang was er een eucharistieviering en
daarna een defilé door het dorp.

Op de voorgrond de afdeling Leende met Geri van Dijk.

Meisjes van het Geneveva Gilde. Later KMG.

Genoveva gilde 1941
Het Geneveva Gilde was de voorloper van het Katholieke Meisjes Gilde.

KMG voor Patronaat met Juf. Hackfoordt

Genovevagilde met o.a. Lies Boelens-Tutelaers, Marietje van Mierlo, Toos de Win, ... van Eert, ... Verhoeven, juffrouw Hackfoordt

Wat de Jonge Wacht was voor de jongens was het Genevevagilde voor meisjes. In de vijftiger en zestiger jaren een vereniging van jonge vrouwen die begeleid werden om toekomstige taken op zich te nemen zoals zorg, koken, hygiëne, e.d. Vernoemd naar Sint Geneveva, de patrones van de boerinnen. De eerste leidster was juffrouw Hackfoordt.

KMG klopt niet, dat moet Geneveva Gilde zijn.

Witte nog ....

KMG lied:
 Wij zijn jong en dat is heerlijk.
 Het leven lokt ons het is goed.
 En wij gaan met open ogen.
 Onze toekomst tegemoet.
 Wij meisjes van het gilde,
 Uit noord of zuid en west.
 Wij willen vreugde brengen.
 En doen daarvoor ons best.
 Wij houden van het gilde.
 Staan graag voor ieder klaar.
 En wat ook mag gebeuren.
 Altijd helpen wij elkaar.

KMG KATHOLIEK MEISJES GILDE VANAF 1956

Toos vertelt over dit KMG-lied dat vroeger werd gezongen.

Ze roept oud-KMG meisjes naar voren om mee te zingen.

Dat zijn Ria Maas, Jo van Rijsingen- Keijzers, Marina van Laarhoven, Tonny van Mierlo en Petra Smulders- van Mierlo.

Het jeugtleidstersbrevet van Maria Willems- Rooijmans. Het brevet werd jaarlijks verlengd.

onder: Riek van Engelen.
 boven: juffrouw Celdrine Hackfoordt
 en een dame Ras? uit Budel.
 1950

meisjes van het KMG
 Bovenaan o.a. juffrouw Hackfoordt,
 onderaan middenin met handen
 over elkaar, Annie van Eert,
 3e van rechts, Truus van Dijk
 (Renhoek)

Leidsters bovenaan: Annie de Win, Maria Rooijmans, Greetje Verberne, Twannie Willems,
 middelste rij: Goke de Waal, Annie van Laarhoven
 onderste rij? Coby de Waal, ? Ankie van Luik,
 ergens? Greet Verberne, Thea van Dijk
 Dit is in 1956.

leidsters, gasten en kabouters
 bovenste rij vlnr: Cato Feijen, Lau Feijen, kapelaan van den Broek, Jan verhees, Antoinette Dijkhof,
 Jo Willems- de Win, Mevr. v.d. Lokkant, Tonny Feijen, Annie de Win, Toos de Win, Leentje van Asten- Vlassak.
 Middelste rij: Twannie Willems, Gonny van Rooy, Fien Mulders, .. Willems leidster, Annie de Werdt, Corry de Waal, Elly Fransens, Lies Ras, Nelly Maas.
 Voorste rij: 3e van links Willy Willems, 5e José Willems, Betsie van Asten, Toos Feijen, helemaal rechts Katja Verhees. De meisjes met blouse en stropdas zijn de geïnstalleerden.
 Mevr. v.d. Lokkant was beschermvrouwe van het KMG.

Witte nog ....

1956
 Truus van Dijk, Toos Pompen- Verduijn, Mientje Verduijn- van der
 Palen, Gerda Baudoin, verongelukt in Heeze.
 Zittend Francien Willems

onderste rij 2e Annie de Win, rechts met bril en pet, Twannie
 Willems. rechtsboven leidster Jo de Win, zus van Annie, onder
 de K op de vlag Willy Willems,

KMG verkleed met kranten.

? Toos de Win, (zus van Nico), Jo de Win zus van Annie ?, Annie
 de Win, ?, ?

KMG op kamp

leidsters: Jo Verspeek, Toos van der Aa, Zus Kerkhofs, Francien Willems,
 Riek van Engelen
 kabouters: Ardy van Dijk, Mieke Vos, Francine Willems, Marietje Huij-
 bers, Toos Hulsen, Fien/Josje Engelen, Jo van der Palen.

Naast Marinus de Win wellicht Zus de Waal.

Witte nog ....

VERKENNERS VANAF 1948

Verkenners in Carré. Vlnr o.a.: Toon van Laarhoven, Jan de Waal, Toon van Alphen, Gerie Verhoeven, Wim Rutjes, Ad Verhoeven, Wim Pompen, Peter Sandkuijl en hopman Therus van Laarhoven.

Beëdiging met hopman Therus van Laarhoven.

Marinus de Win en Jan van Lieshout (broer van Frans).

boven vlnr: André Fransen, Jan van Weert, Dorus de Win en Jo Versteijnen.
onder: ? Peter Willems, Piet van Weert en Marinus de Win.

De Staf in overtoeg bij het gedoobde haardvuur. Vlnr: hopman Therus van Laarhoven, kapitein Martien van den Broek en Harrie Bijman.

vlnr: ? Rutten, ?, Jan van Eert, Tiny Snoeijen?, Jan de Win?

Deze laatste foto hebben we al niet meer laten zien, evenals nog een stel andere verkennersfoto's. We zullen daar op 28 april mee starten.

Witte nog ....

JONG NEDERLAND VANAF 1964

Een interview bij de trouwfoto van Peter Willems (1964) door Toos met Cintha Bax-van der Kruis, medeoprichtster van Jong Nederland in 1964.

boven vlnr: Noud v.d. Aa, onzichtbaar, onherkenbaar, Peter van Rooij, onder, voor Peter van Rooij zit Peter Jaspers, Peter en Annie Willems, Jos van Mensvoort, Janton Donders, ?, Zus (Francien) Ras- van Meij, Cintha Bax- van der Kruis, rij daarvoor: 3 kopjes onzichtbaar, ?, ?, Frits van Laarhoven, Jack van der Linden, Rens Doorn, Frans Hulsen, ?, v.d. Gevel ?.

voorste rij: Frans Henselmans, 2 onherkenbaar ?, Vlamincx, Godfried de Vocht, Peter van Mierlo, Frank Bax, Paul Postuma, Jos Vlamincx, onbekend, onherkenbaar, Gerard Rutten, JaKeijzers, Mari van Mensvoort.

In 1964 kom ik van de kweekschool. Ik zat op kostschool in Tilburg.

Ik juni was mijn eindexamen en dat was het einde van de kostschool.

In mijn klas zat ook Annemieke Groothuizen, uit Beek bij Nijmegen. Wij waren bij haar wel eens met een groepje vriendinnen gop bezoek geweest om daar in Berg en Dal te gaan wandelen. Haar broer Henk was inmiddels in Leende benoemd als kapelaan.

Het KMG katholiek Meisjesgilde functioneerde prima met o.a. dames de Win. (foto's) Maar de verkennerij zat op zijn gat. Henk Groothuizen wilde ook de jongens jeugdbeweging nieuw leven inblazen.

I.p.v. verkenners ontstonden toen in allerlei dorpen Jong Nederland groeperen. Een soort scouting met een vrijer programma. Spel, creativiteit en buitenleven waren de onderdelen.

Hij kwam dat bij ons vertellen en vragen of ik leidster wilde worden.

Ik moest eerst op cursus en we zouden met KMG mee op kamp gaan, om het kamperen te leren. Hij ging ook naar Francien, Zusje van Meijl. Zij deed ook mee. We zouden na de vakantie starten met een groep jongens van 8 tot 12. Om te weten hoe e.e.a. ging bracht ik een bezoek aan Jan de Waal. Hij was samen met Kobus en Marinus de Win bij de verkenners geweest.

Ook Rinie van Velthoven werd al snel leidster. Verder kreeg hij Peter Willems en André Fransens bereid om met de grotere jongens, de Junioren, te starten.

trouwfoto van Rinie van Veldhoven en Jan Bakens.

Witte nog .....

bovenste rij vlnr: Wim van den Biggelaar, Noud van der Aa, Cinth van Weert, Peter Hulsen, Janton Donders, leiders Henk Simkens en Peter Willems.

2e rij: van Meijl? van Kuijk, Jan Vlaminkx, Frits van Laarhoven, ? Jan en Rinie Bakermans- van Velthoven, Fried Postuma, Jack van der Linden, Rens Doorn, Peter van Mierlo,?,?, Wim van der Palen, leiders Rieky van der Kruis en Doortje van Mierlo.
 vooraan: , Harrie van Kijk, Daan Weijde?, Cees Postuma, ?,?,?;?Frans Compen, Godfried de Vocht, ?,?,?;?Frank Bax, ?,?, Johan Engelen, Henk Noten, Paul van Menvoort

Deze kapelaan begon zelf met opknappen van de blokhut achter het patronaat. En na de vakantie, na een leerzaam kamp met de KMG, startten we in september 1964.

We kwamen wekelijks bij elkaar en er was wekelijks een groepsbijeenkomst.

We hadden veel leden en al heel gauw kwam er een 2e groep bij.

We splitsten en ik ging verder met José Willems, Ria van Ansem en later Jeanne Vos.

Bij de andere groep, o.l.v. van Rinie van Velthoven werden mijn zus Riek van der Kruis en Doortje van Mierlo de nieuwe leiders.

Noud Adams, Jan Willems, Adriaan Zwaneveld, Ria van Laarhoven- van Ansem, - Harry Maas, Luc Simkens,v, vooraan Chris Ras.

Leidsters Lies Ras en José Willems.

ouderavond met Piet van Engelen

herkenbare gezichten: Jan Willems, Jos Snoeijen, Luc Simkens, Adriaan Zwaneveld en Harrie Maas (Hzn)

Witte nog ....

En we gingen met zijn allen op kamp. Hoe ging dat?

We zochten een boerderij die in de zomer leeg kwam omdat de koeien de wei in gingen. De luchtbedden werden op een rij op de stal gelegd. De zaal werd afgescheiden met een gordijn. Achter dat gordijn was het 'stafflokaal' van ons leidsters en onze slaappleaats. Voor de toiletvoorziening werd een 'hudo' gemaakt. Er werd een gat in de grond gegraven en daarop kwam een plank.

's Avonds als alles in de slaapzak lag, werd er voorgelezen en daarna moest het stil zijn.

Op woensdag was het bezoekavond voor de ouders.

Onze blokhut in Leende achter de kerk was zeer eenvoudig, de verwarming was een oliekachel, die rookte en stonk.

Op de leidsters cursus ging het ook ooit over de kwaliteit van de blokhut.

Door de cursusleiding werd geopperd, als je blokhut aan vernieuwing toe is en je krijgt een kans om in de gemeenteraad te komen, dan moet je dat zeker doen. In zo'n raad gaat zoveel geld om, dat het niet al te moeilijk is om ook geld voor een blokhut voor elkaar te krijgen.

Maar zo simpel was het niet. Na 10 jaar jeugdleidster geweest te zijn, werd ik inderdaad gevraagd voor de gemeenteraad en onze blokhut was nog steeds een ramp. Dus ik dacht: ik ga dat doen. Het was 1974 en ik was 'net' zwanger van Hester. Ik werd beëdigd in september met een dikke buik en in oktober werd het eerste 'raaskind' in Leende geboren. Ik pleitte wel voor een betere blokhut, maar Harrie Maas, mijn wethouder, koos ervoor om Jong Nederland een nieuwe plek toe te bedelen op de zolder van Kloosterhof. Ik vond het niks. Hoe moest dat nu met het 'Buitenleven'? Ik stemde tegen, maar het ging wel door.

Ik ging ook uit de raad. Harrie Maas haalde mij in 1982 weer terug en vanaf toen werd er serieus gezocht naar een locatie. Aan de Irislaan. Inmiddels was Jong Nederland niet enkel een organisatie voor jongens, maar had er, in Nederland een fusie plaats gevonden van KMG en Jong Nederland en het werd een gemengde groep.

Ria met Fransje Compen, en Noud Adams.

kookstaf op kamp.

Miep Hikspoors.

Cintha van der Kruis, José Willems, Jeanne Vos en Ria van Ansem.

interview Toos; Cintha Bax- van der Kruis,

Ook rakkers werden beëdigd.
Flomea= Flamea

Witte nog ....

Een interview door Frans van Mierlo met Leo van Velthoven een van de eerste leiders van Jong Nederland.

Leo was samen met Wim van den Biggelaar leider van de junioren.

Leo vertelt over de aanbouw aan de blokhut die ze indertijd zelf gerealiseerd hadden omdat de blokhut te klein was. Het wapen van Jong Nederland werd ingemetseld. De clubavonden bestonden naast sport en spel ook uit vaardigheden die geleerd moesten worden, omdat zij nodig waren voor kamperen. Het jaarlijkse kamp en de weekenden moesten goed voorbereid worden.

Men ging op de fiets naar de kamplaats en dat was soms kilometers ver weg. Blitterswijk, Beegden Aan de Maas. Kamperen aan de Maas had de voorkeur. Een kamplaats was heel royaal van opzet. Je kon elkaars tent soms niet zien liggen. De groep was verdeeld in groepjes, vendels, met een eigen 'aanvoerder'. Peter Willems had afscheid genomen en zowel Leo als Wim moesten in dienst en werden ver van Leende geplaatst. Wim in Amersfoort en Leo in Leiden. Daardoor konden ze niet wekelijks de groep draaien. De burgemeester stuurde een brief en Leo werd overgeplaatst naar Oirschot en Wim naar Veldhoven. .

vlnr bovenste rij: Tommy van Laarhoven, Gery Verhoeven, Jack Vlaminx, Freddie van Meijl, Fried Postuma, Fred van Laarhoven, Paul Postuma, Peter van Mierlo
zittend: Gery Zweegers, Frans Noten, Wim van der Palen, Joop Zentjes, JacVlaminckx, Willy Witsmeer, Cellie Vromans, Zentjes, Jac van der Linden, Henk Noten. Paul van Mensvoort, Willy Snelders.

slaapzakken klaar om te (laten) vervoeren.

Witte nog ....

staffet in Beegden met Peter Willems en Leo van Velthoven.

toneelstukje tijdens het kamp in 1967. Met o.a. Rens Doorn, Frits van Laarhoven. Cinth van Weert, Herman de Win.

Op Sinterklaasavond werd het afgelopen jaar besproken. straffen? en beloningen

Frans in gesprek met Leo. Op tafel de verschillende uniformen van Jong Nederland

foto links: Rustpauze op weg naar het kamp in Beegden. Onder de bladeren leider Leo van Velthoven.

Leo van Velthoven, Wim van den Biggelaar en Toon Willems gingen samen op cursus in Vormingscentrum Moorwijk in Boxtel.

Leo vertelt verder dat er op het kamp een dagprijs werd uitgereikt voor het vendel dat zijn tent het netste had opgeruimd en de kookspullen zoals potten en pannen het beste schoon had.

Clubavonden.

Toon, Henk en Peter Hulsen hebben een tijd ook de rakersgroep gedraaid. Dat was dan vaak 2 avonden per week.

Op clubavonden waren er speurtochten in de bossen, allerlei spelen op het veld bij de blokhut, sjoeren met touwen en verschillende knopen leren, op houtvuur koken enz.

Witte nog ....

Interview door Frans van Mierlo met Henk Simkens, leider rond 1968.

vlnr: Wim van den Biggelaar, Peter Hulsen en Henk Simkens

Staf en slaaptent in Beegden. 1967.

Henk Simkens vertelt over een weekend op de fiets naar Blitterswijk. De jongens gingen altijd met de fiets. Iemand van de staf ging met de auto om tenten, kookgrei en attributen mee te nemen. Op kamp ging een dag voor het vertrek van de jongens, een groep kwartiermakers naar het kampterrein om voorbereidingen te treffen zoals een HUDO (toilet) maken en een vlaggemast op te bouwen en tenten te zetten. Er ging een groepje 'fourageurs' mee. De jongens kookten niet zelf. Alleen de broodmaaltijden organiseerden ze zelf in of bij de tent. Het brood en beleg werd bij de staf opgehaald. Deze staftent was meestal centraal gelegen. De verkenners vroeger, die kookten wel zelf.

Er werd kritisch gekeken naar de terreinindeling.

Bij een kamp werden de spullen van de jongens met een vrachtwagen gebracht.

Kampplaatsen waren o.a. Kessel-Eik, Beegden, Blitterawijk en Deurne.

De jongens werden de hele week goed bezig gehouden. Meestal activiteiten op het kamp, maar soms gingen ze ook naar een externe locatie. b.v. een skelterbaan. 'sAvonds werden er ook speurtochten gehouden.

Een keer ging het mis met het avondprogramma. Er werd aangelegd bij het Veerhuis. Hoe het zo kwam, is onduidelijk, maar de jongens hadden teveel gedronken. Bij het naar huis gaan kwam opeens de hopman uit het bos tevoorschijn. Hij was erg boos. De jongens gingen de volgende dag hun excuus aanbieden. De leider die er 's avond bij was, was niet meer te bekennen.

Witte nog .....

Toon Willems, net uit zijn slaapzak.

eten op kamp.

Het uitzetten van een fototocht. Annie Willems- Aarts, Toon Willems en Leo van Velthoven.

Witte nog .....

Ook Henk was ooit de jaarlijkse Sinterklaas. Zijn witte jurk was te kort. De baard moest met ijzerdraad achter het oor en de snor krulde steeds weg. Men besloot om hem met bisonkit vast te zetten. Dat gaf achteraf wel ellende. Het binnenkomen in de blokhut was voor zo'n grote Sinterklaas een probleem. Zijn mijter viel af. Dus hij was al meteen ontmaskerd.

Soms hadden de jongens ook smoesjes. 's Morgens gingen ze met zijn allen naar de Maas om zich te wassen. Een jongen voelde zich niet lekker en vroeg of hij 'thuis' in de tent mocht blijven. Henk bleef bij hem en vroeg toen de rest weg was, zal ik een boterham voor je smeren?
Ja graag. Doe er maar zeven.

Frans van Mierlo interviewt Henk Simkens.

Witte nog ....

De eerste blokhut aan de Irislaan eind jaren 80.

De uitbreiding door het team van Johan en Stefan van Dijk, Patrick van der Kruis en..... midden jaren 90

Het eindresultaat.

Harry Maas vertelt namens de hele bouwploeg over de accommodatieproblemen van Jong Nederland.

De blokhut achter het patronaat die veel te klein was en waar geen fatsoenlijke voorzieningen. Van de blokhut gingen ze naar een bouwkeet aan de Freesiaalaan, die vrijkwam omdat de Peuterspeelzaal naar Kloosterhof ging. Later kregen ze de zolder van Kloosterhof aangeboden. Dat was ook verre van ideaal. Alles via de trap en nauwelijks ruimte voor 'buitenleven. Maar met hun team van leidsters en leiders kwam er een ruimte aan de Irislaan ter beschikking en een bouwvergunning. Dat ging niet zonder slag of stoot, maar het kwam er.

Hun 'blokhutteam' bestond uit: Harry en Jan Maas, Piet van Mierlo, Theo van Mierlo, Tonny van Mierlo, Wil van der Kruis, Bert Noten.

Zij bleven de jeugdgroep draaien en ze zorgden voor de bouw. Er moest ook veel geëvalueerd en afgesproken worden.

Dat gebeurde in de kroeg.

Naast de echte bouw moest er natuurlijk ook nog allerlei ander werk gedaan worden zoals timmeren, schilderen, de boel op orde houden, zorgen dat er geen gevaar was voor de 'kinderen'.

Erik Willems interviewt Harry Maas over de eerste bouw.
Op de achtergrond de gastvrouwen van Graaggedaan.

Witte nog .....

Nort Liebrand, de voorzitter van Zorgcoöperatie Leende kondigt het 10-jarig bestaan aan.

Leidsters Antoinette van der Laak en Francien Barten- van Weert..

Peter van Rijsingen heeft Jong Nederland uniformen van toen meegenomen

Een volle zaal met luisteraars, maar ook vertellers.

Een verrassingsvolle ontmoeting van Peter en Annie Willems en Cintha,